

L'IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA

ORGA Y XEREMIES DE VARIES SOCIETATS DE MALLORQUINS.

A Palma, cada número.....	0'05	cèn.ª pta.
A domicili. Es trimestre.....	0'65	»
Un any.....	2'60	»
Per dotzenes.....	0'45	»
Num.ª atrassats des 2.ª tom....	0'06	»
Id. id. des 1.ª tom....	0'07	»

SONARÀ CADA DISSAPTE COM HA SONAT FINS ARA
SI TÈ VENT À SA PLAUTA.

ADMINISTRACIÓ: CADENA DE CORT, N.º 11.

Fòra Palma. Dins Mallorca.....	3 mesos....	0'85
	1 any.....	3'25
Dins España.....	3 mesos....	1'00
	1 any.....	3'50
A Ultramar y s'Estrangó.....	3 mesos....	1'50
	1 any.....	5'00

EN RAMON LLULL.

¿Qui es En Ramon Llull? Per molts de nòltros mallorquins es senzillament un homo que morí amb fama de Sant, però rès pús. Més si feys tal pregunta à n' es sàbis vos responderán qu' En Llull es sa figura més alta que va produhí es sigle XIII. Y heu es realment. Homo hey va havè de Filosofia més profunda y analítica, però de més geni y de més activitat, ni sòls un.

En es sigle XIII, sigle més de controversia que de misticisme, En Ramon Llull desempeñá un papé es més important à sa Càtedra y à n' es Concilis. Y En Ramon Llull amb aquell cervèll de bronzo, tal vòlta sense donarsè conta de lo que feya, ni d' es séus pensaments, va encendre sa llum més brillant à n' el mon de ses idèes, qual es sa metafísica. ¿Que seria del mon sens En Llull? (1) Sa teologia no bastava per fé callá nòves idèes que neixian de sa controversia mateixa; es Concilis no eran suficients per doná unidat à n' es preceptes relligiosos; y fins y tot sa llògica caminava cèga per dins ses aritjes de s' incredulitat; y es dogmes més sants, avuy admèsos, eran llavors solament creències y no pús. Però vengué sa ciència de sa metafísica y ella tota sola bastá, no vuy dí per fé caure s' error, però sí per doná unidat y fòrsa à n' es dogma y à n' es séus defensors. Y, ¡ay des cristianisme si à n' es sigle XIII, Deu no hagués fet neixe aquesta nòva llum! perqu' es sigle XVI s' haguera encarregat de convertí l' Euròpa llatina amb una multitud de sectes tan diversés còm perjudicials, tant à n' es poders còm à sa Societat. Y En Ramon Llull per inspiració de Deu ó per claretat de son enteniment va promoure aquest anàlisis moral de sa nòstra pròpia ecistència; y d' aquest anàlisis sortiren ses armes més poderoses per combatre s' escepticisme y s' incredulitat. Més va fé encara En Ramon Llull; predicant y escrivent va axecá s' espe-

rit relligiós, à les hores batut per ses guèrres de l' Orient. Si En Llull hagués nat dos sigles abans, amb so séu geni y amb sa séua febrosa activitat, altre fora sa sòrt des Cristianisme, y altre sa sòrt de l' Euròpa llatina.

Si qualque pich vos demanan quin es s' homo més gran del mon, digau qu' es En Ramon Llull; perque si Copèrnico endeviná es sistema esferich, y Newton sorprengué es misteri del Univers; si Colon trobá un nòu continent y Napoleon somiá amb so domini de la Terra; En Llull, més profund, més trascendental, més humá, penetra dins s' inteligència mateixa; desmenussá, estudiá, profundisá y cloguè ets atributs de sa nòstr' ànima; concretá es nòstro pensament; reivindicá sa supremacia etèrna de Deu; y aquest anàlisis y estudi de ses idèes purament humanes doná à llum à s' època més oportuna sa conexènsa de s' homo per s' homo mateix y sa relació íntima entre s' homo y Deu. ¿Quant més trascendental no es es descobriment d' una idèa qu' es descobriment d' un mon! ¿Quina influència no exerceix un nòu sistema de pensá al costat d' un nòu sistema planetari! perqu' es comprèn una idèa sense el mon, mentres qu' el mon no 's comprèn sense un pensament.

Y En Ramon Llull, escritor d' una fecunditat maravellosa, no se detén tan sòls amb escriure aquelles òbres inmortals que per espay de quatre sigles foren es pá de ses inteligències més privilegiades; sinó que dona à llum altres òbres de física y de filosofia; de govèrn relligiós y de misticisme; de dogmas y de química; y quant es séu cap bullia en manco efervescència s' inspirava amb sa bondat del Creador, ó amb ses belleses de sa Naturalesa deixant sa ploma à demunt es llibres de la Saviesa per entoná amoroses y dolcíssimes cansons dirigides à son Amat.

Y sant y poeta, y filosòf y hermitá, y químic y llenguista, y aventurè y màrtir; En Ramon Llull va essè s' homo que més va contribuí à s' unitat des cristianisme y es qui ha demostrat s' inteligència més clara y s' ingèni més viu desde fa molts de sigles. Es impossible

vida més accidentada que sa séua. Comensa per essè paje d' un rey y acaba per morí cubèrt de lloers, y de pedres esclafada sa séua testa. Abandona sa muller, y sos infants, y sa riquesa, y corre p' el mon predicant y enseyant la Santa Doctrina. Persegueix plè de febre à una dama, y poch després fuitx à n' es bèsch à fé vida solitaria y penitent. Escríu l' *Ars Magna* y estudia ses llengos orientals tot d' un còp. Se presenta còm impugnadó unes vòltes y còm à propagandista unes altres. Sorpren sa séua eloquència à dins París, y un monarca anglès el reb amb señalades mòstres de hòn efècte. Es el primé d' es Concilis y s' últim en deixá sa catedra. Roma l' aculleix amb amor y es Cap Visible de l' Iglesia apròva es séus projectes y es séus pensaments. Viatja per Jerusalem y contempla y medita sa tèrra y es temps d' immortalitat. No 's cansa ja may; vòla son pensament axí y per hont èll vòl; sa séua idèa es s' unitat relligiosa; imposá es cristianisme, no per sa fòrsa, sinó p' es convenciment y per sa caritat.

Aquest homo es En Ramon Llull.

Y ha tengut inimichs implacables... ¿Triste condició humana sa condició de s' envèja! Quant més alt, quant més sàbi, quant més virtuós sia s' homo, més grans y més terribles serán sos inimichs. Però confessèm que s' inimich principal d' En Ramon Llull, es s' indiferentisme en vés d' èll, de sa séua pàtria Mallorca.

L' Alemanya cerca es llibres d' En Llull amb febrós afañy; l' Inglaterra guarda ses séues òbres còm à rellíquies preciosas; la Fransa cita En Llull cada vegada qu' ha menesté un nòm il·lustre; l' Italia s' entusiasme recordant es séu nòm; sòls l' España no sab si ecisteix ni si ha ecistit jamay homo tan famós, y Mallorca casi el té olvidat y arreconat sense sèbre ni lo que val, ni lo que significan ses cènres que foren de s' homo més extraordinari qu' ha trepitjat tèrra d' aquest mon.

¿Fins quant? perqu' es una vergoña no tení axecat un monument à sa memòria de tan insigne personatge. Si En Ramon Llull fós de qualsevòl altre part

(1) Paraules d' En Castelas.

que no fós d' Espanya, li haurían axecat no un monument, mil; que bé los se mereix. No es una glòria de provincia; es una glòria més que de nació; es una glòria universal.

* *
* *

VERITATS AMARGUES.

I.

Dins Mallorca sé un ofici
Que coxetja arreu, arreu,
Y tropessa, y ell se creu
Caminá sense cap vici;
Per ell serà es perjudici,
A les llargues heu veureu,
Quant son conta li treureu
A n' aquell derré judici.

II.

Es dilluns per natural
No vòlen gens trabayá,
Ni sòls se vòlen posá
Mitx horeta es devantal;
Aquest dia molts fan mal
Y es cap s' umplan de borinos
Jugant à dins es cassinos
Malgastant es séu caudal.

III.

Es dimars devés les nòn
Sa feyna van comensant,
Ja flastomant, ja cridant,
Y tots mòuen gran renòu;
Y si los queda algun sòu
El gastan de llepolfa,
Y à n' es diná des mitx día
Falta espès y sòbra bròu.

IV.

Es dimecres tot rebent
Sòlen aná à trabayá,
Y es vòlen tant afaña
Que fan feyna malament;
D' aquests inconvenients
Es mèstre los sòl reña,
Y ells li sòlen replicá
Perque son desobedients.

V.

Es dijòus p' es séu conhòrt
No fé feyna es cap cavila
Y tots surtan de la vila
Fins que tròban algun hòrt
Y allá se carregan fòrt
De reims y altres llepolies
Y s' umplan ses xeremies
Sense temó de la mòrt.

VI.

Es divèndres solament
Menjan carn, per estufera;
Es pròpi de gent grossera
Que té poch enteniment;
Y per paga aquesta gent
Casi sempre compra à espera,
Y pagan devés Sant Pere
Si no los vé malament.

VII.

Es dissapte no repòsa
Si no surt à passetjá;
De costum sòl insultá
Es qui devant ell es pòsa:
Jò vuy doná entenen
Aquesta gent lo que fá,
Quant surt, surt per aprová
Si s' aygo está ben ardent.

VIII.

Per bulla y per fantasia
Es diumenges sempre té
A dins ca-séua que fé
Feyna fins passat mitxdía.
Un mal esperit los guía
Que los priva d' obrá bé
Perqu' es gent que sòls no té
Un cèntim de cortesia.

UN LLUMAJORÉ.

CONSEQUENCIES DES LUJO.

No volguèm fé molts de comentaris sobre un assunto del qual s' ha parlat tant, sòlament estractarèm algunes de ses més principals y funestes consequències des *lujo*, entenguent baix d' aquesta paraula, tot ccsés amb so vesti, menjá, paraments de casa, carruatges, diversions, etc., etc.

Primerament s' opòsa à s' esperit de sa nòstra religió, el qual es de modèstia y senzillès en totes ses séues manifestacions.

Segona. Sa disipació que produheix à s' ànima, es corre atrafagats derrera es plers del mon concedint à n' es sentits tot lo que mos demanan.

Tercera. Fomentá s' orgull y sa vanitat.

Quarta. Impedeix es gran bé de sa Caritat, perqu' es gran gasto inútil que moltes families fan, encara que sian de podè, invertit d' altre mòdo, ¿quantes llágrimes no axugarían? ¿quantes boques afamagades no assasiarian? ¿quantes llástimes y dòls no remediarian?

Quinta. Dú sa destrucció à moltes families en totes ses esfères socials. Aquesta consequència, si bé heu mirám, en dú moltes altres que mereixen apuntá, puis quant un pare de familia veu amb doló que sa ruina de sa pròpia casa vé à passos agigantats, es molt fácil s' entregarsè à negòcis molt arriscats ó no del tot nets, ó lo qu' es pitjó, se dóna à n' es jòch ó à la bolsa, per veure de surá sa barca, y no consegueix més d' aquesta mauera, que precipitarsè y durla més aviat à fons. De sa ruina material vé sa ruina moral d' aquesta familia; es fíys desgarríats per dins es vici y sense pervindre, ses fíyes avésades à totes ses complacències, se veuen obligades à trabayá per altri y à viure dins sa misèria, es hòn nòm de sa casa

perdut ó mal-famat, y ademés es *quebrantos* ocasionats à persones honrades qu' havian depositat en aquesta casa sa bona fè y es séus dinés.

Sexta. Impedeix es matrimònis, ó lo qu' es lo mateix, s' opòsa à sa fundació de sa *família* qu' es una de ses tres basses necessaries en que descansa sa Societat y sens la qual no pòt ecsistí. Aquesta consequència es de ses més graves, pues qualsevòl comprendrà s' immoralitat y es desordre que precisament han de neixe d' aquí y es molts y grans mals que n' ha de lográ sa Societat en general.

Desitjaríam que se reflexionás lo que en breus mots acabám d' apuntá, tothòm y en particulá ses señores que son ses que sòlen dú es ram interiò de ses cases, que mirin qu' en el present se fá molt precis p' es bé de tots y p' es bé d' elles en particulá, prendre resolucions enèrgiques quantre sa propagació d' aquesta plaga, que còm hem vist, impedeix tants de bens, y fomenta tants de mals. Elles hey están interessades, perque de totes maneres à elles cap, à lo ménos la mitat, de sa responsabilitat si sa casa vá à sa ruina, y lambé la mitat de glòria y satisfacció justa, si prospera y va envant. Que no olvidin ses mares de familia que s' economia ben entésa es font de riquesa y de benestá duradé, qu' alluèa es trastorns y acòsta sa pau à ses cases.

Convensudes de ses rahons indicades, ses señores de varies ciutats des continent han formades associacions per evità sa propagació des *lujo*, estant obligades ses associades à suprimí à dins ses séues cases, tot gasto supèrfluu, à vesti amb decència, però amb modèstia y senzillès, à invertí amb òbres de beneficència una part d' ets ahorros que cada una d' elles haja fet.

A Palma, qu' es una de ses ciutats en que relativament es *lujo* fá més estragos, ¿una societat per l' estil, no produhiria bens incalculables?

Creym que sí.

LUDOVICO.

LAS DOS DONCELLES.

Quant lo sòl d' estiu calenta
Un dia estirat y clá,
Y l' imatge eus véys dins l' aygua
Còm vos véys dins d' un miray:
Quant del fondo véys les algues
Que s' ostentan negretjant;
Ja tapant les pexinetes
Ja cubrint l' hermós coral;
S' enredan tot capritxoses
Amb altres herbes del mar,
Que mos apar als ulls nòstros
Còm si fós un camp sembrat;
Llavòres d' un cap à l' altre
Los peixets veuren nadant,
Correguent amb llaujeresa
Còm l' auell vòla en l' espay.

Veureu còm corren goijosos,
Còm corren formant esbarts
Y al mitx d'ells la donselleta
Sos vius colors ostentant.

Cercant, cercant les miquetes
Que per l'aygua van surant,
D'un còp sech tots s'arreplegan
Pròp d'un punt determinat.

A poch à poch s'adelantan
Y fujen quant han picat,
Y les miquetes que cauen
Ets altres van encalsant.

La donselleta curiosa
Atrevida vòl picá
Y presurosa s'acòsta
Pica... y no pòt amollá.
;Còm trèu fòrces de flaquesa!...
Còm procura ella escapá!...

¡Ay, la pòbre donselleta
Qu'à poch à poch va pujant!...
;Ay, que surt fóra de l'aygua!...
Ja ha perdut sa llibertat.

Donselleta, donselleta,
Ja may mes podrás torná
Dins l'esbart de hont sortires
Atrevida per picá.

T'ha perdut ta llaujeresa:
T'ha perdut ton poch pensá:
;Còm t'ha enganat la traydora,
Traydora punta d'un am!.....

Donselleta de la tèrra
No te deixis agafá;
No t'escoltes may l'envèja,
Fuix d'orgull y vanidat.

No sigues may atrevida,
No vulgues curiosetjá;
De les faldes de ta mare
No t'apartes may per may.

No t'escoltes les paraules
De seducció ni d'engañy:
Prèn consell d'els téus, segura,
Que ja may te voldrán mal.

No te pas còm la donselleta
Tan felís de dins del mar,
Que per vana y per curiosa
Prest perdé sa llibertat.

Y quant volgué arrepentida
Torná entrá dins son esbart,
Ja's trobá fóra de l'aygua
Enganxada fórt d'un am.

UN NABOT D'ES RONDAYÉ.

XEREMIADES.

Tenim un deute contrèt ja fa molts d'añs. Antes d'acabá aquest sigle mos véns es *pagaré*. No hey ha esperá possible: sinó mos dirán que ni tenim crèdit y lo qu'es pitjó qu'hem perdut es hòn sentit. Tots es pòbles il·lustrats axècan estátues à n'es seus hòns fiys; Mallorca té un fiy qu'es s'envèja d'ets estrangers; sa séua memòria mereix una y cent vegades un monument digne de tal héroe. Se tracta d'En Ramon Llull. Còm à sant mereix un altá, còm à sábi mereix una estátua. Es un deute que tenim contrèt; no hey ha més remey que satisfé aquest deute tan véy. S'han projectats molts de monuments però tot ha quedat mòrt pòch després. L'IGNORANCIA crida s'atenció un'altre vòlta;

vòl recordá aquest asunto una vegada més. Que tota sa premsa se fassa eco des nòstros desitjos; que ses autoridats pres-tin es seu concurs validós; que sa *Societat Arqueològica Luliana* inicihi amb constancia y fè es nòstro pensament, qu'es es pensament de tots es hòns mallorquins; que se demanin recursos à n'es govèrn per mèdi des nòstros Diputats; que se don coneixement à tots es catalanistes per si vòlen contribuhi à satisfé es nòstro deute; si pòt essé emperò que Mallorca heu fassa tot. ;No tengué Mallorca trenta mil duros per alsá un monument à un personatge, nòble si voleu, però no més que nòble? ;y no tendrà altre tant per erigí una estátua à s'hòmo més il·lustre des sigle? Sa qüestió es fé vía; sa qüestió es d'amor pròpi, ;endeuant! ja no cal un moment d'espera; es venciment des *pagaré* s'acòsta; qu'es nòstros infànts no s'hajan d'em-pagahi recordant sa nòstra dexadès y es nòstro pòch amor patri. ;Endevant!

*

**

S'altre setmana va caure una paret d'un hòrt des carré d'en Muntané y no va agafá cap persona devall perque sa Providència no heu va permetre.

Altres parets hey ha dins Ciutat que estàn en disposició de fé sa mateixa funció, y encara no les han apuntalades.

;Quines son aquestes parets? mos demanaràn molts; y nòstros mos gordarèm bé de dirhò. Qu'heu digan aquells que ténen s'encarrech de vellá pe sa seguretá de tothom. En el día d'avuy un que corre per Ciutat ha de mirá ahont pòsa es peu per no travalá, llenegá ó passá per uy, ha d'observá de coua d'uy ses cases que ténen clivells per allunarsén, y ha d'alsá ets uys al ayre per pò de teules ó canals qu'amenassen esfondrarli es capell. En matèria de policia urbana no hey hauria de valé *Spiritu-tuò*, dins una capital còm sa nòstra.

*

**

Varies vegades hem cridat s'atenció de s'autoritat demunt aquesta oló mal sana qu'infecta s'ayre de dins Ciutat, oló de sofre ó d'òus podrits que no es altre còsa més qu'aquell gas qu'els quimichs anomenan *acid sulfúrich*. En vista de qu'es mal no se remediava y de que sa mala oló s'estenia fins à fóra-pòrta hem tractat d'inquirí ó cercá sa causa; y l'hem trobada en sa falta de compliment de ses ordenances municipals.

Aquesta oló prevé de moltes fornals, fàbriques y calderes, que per economia creman carbó de pedra mallorquí que está carregat de sofre ó des seus composts, y no ténen ses séues xemeneyes s'altaria de vint metros ó una còsa axí qu'está manat que tengan perqu'es baf y es fum vòli més amunt que ses teulades.

Còm n'hi ha qualcuna que no més té

una vintena de pams y qualcun'altre que té sa boca à n'es carré, y d'altres que van à na Bastera.... No rigueu. No dich cap desbarat. Hey ha xemeneyes de ferré que van à desembocá per devall tèrra à sa síquia de na Bastera còm si es fum fós s'aygo des rentadó; però còm es fum no hey vòl aná per *contra naturam*, resulta que surt p'es portal de sa botiga y estableix una corrent inversa fent sortí pe sa canonada des fum, sa peste d'olós que du sa síquia bruta na Bastera.

Per tots aquests motius aquest fum de sofre y aquestes olós corren p'es carrés de Ciutat y à lo milló vos envést una alenada pudenta que vos fá desmayá casi sense volé. Molts des nòstros lectors recordarán sa peste d'oló á que mos referim y més si han passat per devòra fàbriques que tengan xemeneyes baixes, y si fins ara no heu sabut d'hont vos venia s'entabanada, ja heu sabeu y podeu fé comes còm nòstros mateixos per posarhi remey, abans de que fassa més caló y sia causa de males sanitats.

*

**

Després de molts de dies que no sentiam à dí rès de pigòta, arriba à nòstros sa noticia de que dilluns varen dú à l'Hospital un homo des carré de la Missió, tot masell, y que no la tenia empeltada.

Els qui l'han vist diuen que fá fere-tat.

Bòn exemple per aquells que s'en riuén de sa vacunació ó no en fan cás.

A n'aquests y à n'ets indiferents devant es perill, los aconseyam tengan present *que val més sa que guarda que sa que cura*.

*

**

Apropòsit de malalties.

Seria hò de tot qu'à sa Plassa hey hagués vigilancia en doble per no permetre es despaitx de fruyta verde y altres còses que pòren fé mal à ses criatures.

Amb axò hey ha bastant que fé à Ciutat, perque son molts es qui se dedican à n'es comèrs de qualsevòl còsa y lo qu'els impòrta es fé *cèntims*, sens teni en conta es mal que fan.

Ja que tot se vén à un uy, al manco que sia menjadó.

Recomanam aquest asunto à n'el señó Batle, y voldriam que fés cas d'es nòstros *lamentos*.

*

**

Molt convenient es també per conservar sa salut es que ses cases y és carrés se conservin nets, comensant perqu'es fematés compleixcan amb sa séua obligació.

Igualment li recomanam aquest altre capítol per cèrt ben descuydat. Ja veu qu'es necessari; y que nòstros no som d'aquells diaris que tot lo día estàn

tolle, tolle, perque no més sortim à pas-setjà es dissaptes, y encara, solament una volta *tantum*, mos atrevim à ferli qualque advertència perque sabèm que ell no pòt está per tot y n'hi ha des séus dependents que *fan oreyes de consul* y son *curts de vistu* quant volen.

COVERBOS.

Els manaments de s'hòmo casat son deu:

Es primé: estimá sa dòna sobre totes les còses.

Es segon: no prendre es nòm de sa dòna en vá.

Es tercé: no sortí de ca-séua es dies de festa.

Es quart: honrá à n' es papay-sògre y à sa mamay-sògra.

Es quínt: matá es ratolins si sa dòna los té pò.

Es sisé: no pensá més qu'en sa séua dòna.

El seté: no prendre des raconet ses avanses.

El vuyté: no dí mentides quant torna à ca-séua.

El nové: no sortí à n' es balcó per fé seïnes à sa dòna d' es veynat.

El desé: aconhortarsè amb lo que té ell y sa séua dòna.

Un pagés de Muro, que tenia devuyt ó denou anys, va aná à confessarsè per primera vegada.

Es confés li demaná:

—¿Que sabs que còsa es doló?

—¡No heu tench de sèbre... (va dí ell,) si mumpare no se pòt mòure d' una cadira fa més de mitx any!

Es confés se posá à riure y va seguí:

—¿Que va fé l' Esperit-Sant?

—¡Cent misses! (va dí es pages tot rehent) no m' hi fassèu pensá, perque sa ràbia me revé. Mirau: deu fé còsa d' un any que passá demunt un mul per dins ses nòstres tèrres y mos fé una destròssa que no val tant ell; de manera que mumpare prengué tal enfado qu' hagué de jaure dos dies seguits. ¡Ell es el reverent Dimoni aquest Tiá Garrova!

Es confés volgué veure fins ahont arribava sa sabiduría d' aquell gorá, y li torná dí:

—¿Quina de ses Tres Persones s' encarná?

—Totes tres; (digué després de pensarhi un rato.) Quant jo era petit, varem matá un' ànèlla, y jo vos assegur que tant mumpare, còm mumare y jo, hey quedarem ben encarnats.

A n' es confés no li quedá més remey que dirli que quant sabría sa doctrina qu' hey tornás y l' acabaria de confessá.

Un escolá devia una pesseta à un altre escolá que vivia à una vila enfora y no tenguent ocasió per quedá cabals escrigué un à s' altre:

«Suposat que tú no pòts tornarmè sa pesseta qu' hem dèus, fassèm una còsa; donalè à les ànimes, y jò me cuydaré de cobrarlè de les ànimes des méu pòble, perque de totes maneres ses d' aquí ó ses d' allá totes son unes.»

CORRESPONDENCIA.

Barcelona 16 Juñy 1883.

SON EL DIMONI.

Axò no es cuento; vos puch anomená es carré, mostrarvós sa casa, y dirvós qui es éll. Ell es un homo baixet y goxetó que ven pòrch à una botiga molt maca d' un carré molt conegut.

Aquestes botigues se diuen *cansaladeries*, están molt ben arreglades amb taules de ferro y mármlol y per tot arreu penjan mil castes de farcimenta, que jò compar à tombes ahont descansen dotzenes d' innocents víctimes capolades per sa golosia d' ets hòmos. Es sahim el tenen dins unes ferradetes envernissades, amplex de boca y estrètes de cul, demunt es taulèll.

No fa gayre, qu' un que parexia capitá de barco y dos marinés amb un carretó, s'aturaren en es portal d' aquella *cansaladeria*. Es capitá entra, y «Deu lo quart» diu à l' amo que llavònses estava totsòl.

—Deu lo quart: ¿que se li ofereix?

—Mos havèm de fé à la vèla avuy mateix y mos falta provehí sa despèsa. Vostè té es concèrt lò y vench à carregá.

—Gracies; diga quant necessita.

—Uns òdu ó dèu quintás, entre *pernils* (en mallorquí *cuxòts*) y bandes de xuya.

L' amo pésa, es capitá mira, es marinés carregan, y

—¡Au!... feys vía, (los deya aquest), ja sabeu qu' hauríam d' essè ben enfora.

Es marinés corren còm un llamp.

—Ara, (diu à l' amo,) me fassi una factura y el pagaré de seguida.

L' amo s'assèu, se clava ses uyeres, y pòsa ma à sa ploma tot content; però, jòh, planetal quant aixeca es cap per fé una pregunta à n' aquell qu' es deya capitá y que 'l vetlava còm un moix vèlla una rata; aquell agafá una ferradeta de sahim y més aviat que no heu cont.... *chòf*, l' encletxa sense cerimònis demunt es cap d' es pòbre venedó, pitja, ley passa fins à mitja cara y tòca el dos mes que de quatres.

Ara figurauvós un homo goxetó y petit, esperonetjant per treurersè aquell capell que se feya endins regalimant sahim qu' es fonia demunt una clòsca calenta; un homonet encés de rabia que cridava sense sèbre que deya y qu' al punt se vé rodetjat de gent que 'l mirava fent alulèya y riguent de la feta.

Es capitá tenia rabó; s' havia de fé à la vèla y es tirá endins, però antes volgué assegurá es carrech tapant la vista à n' es qui el poria comprometre.

Diuen que sa víctima d' aquell tunante ha promès freigí sempre amb òli.

Venedós, no vos ficu d' apariències.

ESTUDIANT DOBLEGAT.

—*—

PORROS-FEYES.

SOLUCIONS Á LO DES NÚMERO PASSAT.

GEROGLIFICH.—*Es capellans cantaràn oramus.*
SEMBLANSES.—1. *En que té pues.*
2. *En que té grifons.*
3. *En que té boca.*
4. *En que té dents.*

TRIANGUL....—*Romè-Roma-Rom-Ro-R.*
XARADA.....—*Ma-na-cò.*
CAVILACIÓ....—*Obrador.*
ENDEVINAYA.—*Una era.*

GEROGLIFICH.

K y Vòl E B

SEMBLANSES.

1. ¿En que s' assembla una rata-piñada à un hòmo quant s' en va à jaure?
2. ¿Y moltes teulades à n' es camps sense conrà?
3. ¿Y ses fàbriques à n' es vapor Santuèri?
4. ¿Y es fil des teléfono qu' han posat devòra Sant Nicolau à nn colomista quant arruixa?

TRIANGUL DE PARAULES.

.
.
.
.
.

Ompli aquests pichs amb lletres que lletgides diagonalment y de través, digau: sa 1.ª retxa, un extrangé; sa 2.ª, una república; sa 3.ª, lo que cus à sa sabata; sa 4.ª, una paraula francesa; sa 5.ª, una paraula italiana; sa 6.ª, dues consonants, y sa 7.ª, una lletra.

ECSEMÉ.

XARADA.

La compar à sa *primera*
A un animal casofá;
Sa *segona* y sa *tercera*
Es animal castellá
Y es *tot* es un personatge
Qu' à Madrid célebre hey ha.

PREGUNTES.

1. ¿Quines son ses tres lletres que lletgides à s' en endret denòtan una casta de peix molt gustós; y à s' en revés, una casta de carn també molt gustosa?
2. ¿Ahont van ses mosques més depressa?
3. ¿Qu' es allò qu' es fresch y calent tot à un temps?

CAVILACIÓ.

RAM ROLLET

Compòndre amb aquestes lletres un llinatge.
TRÒNA TRONERA Y TRONAT.

ENDEVINAYA.

Som una flòr molt hermosa
Que sovint mud de coló;
Es méu nòm no es de Mallorca
Y comensa amb sa lletra O.

BIEL.

(*Ses solucions dissapte qui vé si som vius.*)

30 JUÑY DE 1883

Estampa d' En Pere J. Gelabert.